

Det handler om å bygge gode lokalsamfunn

Taler

Dagrun Eriksen

Dato

22 april 2016

Sted

Oslo

Omstendigheter

Tale til KrFs landsstyre

- 1 På et sted langs kysten vår bor Ingrid på 8 og Ola på 9. Foreldrene, som har
jobbet på hjemstedets hjørnesteinsbedrift, har mistet jobben. Barna skjønner
ikke alt, men de skjønner at noe er galt. De hører mamma og pappa snakke
lavmælt sammen om kvelden. Om økonomiske bekymringer, hvordan beholde
5 huset, hvordan få endene til å møtes.

Ingrid sier til mamma og pappa at de ikke må se på ønskelista hun lagde til
bursdagen. Nå trenger hun ikke noe ...

- 10 Kjære landsstyre. Dette er virkeligheten for mange barn og familier i dag. Jeg vet
bare ikke om alle er klar over det. Det burde vært en nasjonal kriseforståelse, ikke
bare en regional. For dette er ikke et sør- og vestlandsproblem, dette er Norges
problem!
- 15 Arbeidsledighet er et av våre største samfunnsproblemer. For den enkelte kan
det bety tapt livskvalitet, fordi en ikke får brukt sine evner og en mister sosialt
fellesskap.

For familier betyr det usikkerhet og en vanskelig hverdag.

20

Og for samfunnet betyr høy ledighet et tap av ressurser, som kunne vært brukt
til å utføre viktige oppgaver i næringslivet eller det offentlige.

- For et parti som ser enkeltmennesket og setter menneskeverdet i sentrum er
25 dette noe vi rett og slett ikke kan akseptere.

Det er alvorlig at ledigheten i Norge er så høy. 4,8 pst. av arbeidsstyrken er nå

30 ledige, ifølge SSB. Det er høyt i norsk sammenheng - det er høyere enn under finanskrisen i 2009.

Hva er så årsaken til dette? Jo, bakgrunnen er at norsk økonomi fra sommeren 2014 har vært inne i en nedgangsperiode. Først sleit oljenæringen med et høyt kostnadsnivå. Så stupte oljeprisen. Oljeinvesteringene har falt markant.

35

Fastlands-BNP økte med bare 1 prosent i 2015 - den svakeste veksten siden finanskrisen. I andre halvår i fjor var det knapt noen vekst. Den svake konjunkturutviklingen ventes å vare i hvert fall ut 2016.

40 Sysselsettingen har falt mest i oljeleverandørnæringen, men også i industrien. Mange bedrifter venter nedgang i sysselsettingen også de neste tre månedene.

45 Ledigheten rammer oss skjevt denne gangen. Deler av landet opplever en svak positiv utvikling. Mange bedrifter som er avhengige av markedet her hjemme hjelpes av relativt høy offentlig pengebruk, den stimulerer etterspørselen etter varer og tjenester.

50 Tradisjonell eksportindustri, som metall, kjemisk industri og farmasi, og som har hatt vanskeligheter med å få nok ingeniører, har på sin side fått bedre konkurranseevne på grunn av kronekursen. Den har svekket seg i takt med fallende oljepris og dystre utsikter for norsk økonomi.

55 Sånn har noen av de ledige arbeidstakerne i oljejobber fått arbeid i andre næringer. Omstillingen fra olje til nye næringer er i gang, mye takket vår selvstendige valuta.

En nasjonal valuta er en økonomisk sikkerhetsventil. Den hjelper økonomien opp når det går dårlig, ved at valutaen faller i verdi og dermed gjør eksportbedrifter og reiseliv mer konkurransedyktig.

60

Men selv om situasjonen i næringslivet hadde vært mye verre uten den svake krona, og selv om deler av landet greier seg ganske godt, rammer ledigheten svært hardt på det oljetunge Sør- og Vestlandet.

65 Hver dag ser vi de vanskelige avgjørelsene som bedriftene må ta i disse regionene om nedbemanninger eller permitteringer. Disse bedriftene er avgjørende for

denne regionen. Når de går dårlig, gir det store, negative ringvirkninger for andre næringer, som varehandel og bygg og anlegg. Boligbyggingen på Sør- og Vestlandet faller fortsatt.

Den andre ledighetsutfordringen handler om de unge. Unge rammes som regel hardt av økt ledighet. Hver tiende ungdom i alderen 15-24 år var arbeidsledig mot slutten av 2015. Disse tallene er faktisk litt høyere enn under finanskrisa.

Hvis vi ikke gjør nok nå for å få ned ledigheten på Sør-Vestlandet og blant de unge, risikerer vi at mange faller permanent utenfor arbeidslivet. Resultatet ville være store personlige og samfunnsmessige omkostninger. Dette er ungdom vi trenger.

Vi vil ikke sitte og se på at ledigheten biter seg fast på et høyt nivå.

Vi vil ikke akseptere at unge mennesker skal få en så dårlig start!

Statsbudsjettet for inneværende år var og er viktig for høy aktivitet i økonomien, men alt tyder nå på at vi har et behov for å målrette tiltakene mer geografisk og mer mot de unge.

Derfor vil KrF ha en tiltakspakke på 1,5 mrd. kroner rettet mot Sør- og Vestlandet og ungdom. Det vil være vårt viktigste krav i revidert nasjonalbudsjett i vår. Og vi har fem områder der vi vil sette inn konkrete tiltak.

Vi trenger tiltak som virker raskt, fremfor om noen år.

Vi trenger tiltak som stimulerer sysselsetting i privat sektor, fremfor i det offentlige.

Vi trenger tiltak som helst sparer oss for utgifter i fremtiden, fremfor å forplikte oss til et permanent høyere offentlig utgiftsnivå. Og som hjelper oss i å føre landet inn i en langt grønnere retning.

Dessuten er det viktig at tiltakene ikke hindrer nødvendige omstillinger i økonomien.

Tiltakene må finansieres med økt oljepengebruk, helt i tråd med

handlingsregelen. Den legger opp til et handlingsrom for økt pengebruk som et motkonjunkturtiltak i nedgangstider. Da må tiltakene også kunne reverseres raskt, når økonomien går bedre.

110

Hvilke tiltak oppfyller alle disse kriteriene? Selv om økte offentlige utgifter generelt vil gi oss raskere og sterkere utslag i aktivitet enn skattelette, er dette tiltak som er vanskelig å reversere.

- 115 1. Ekstraordinært vedlikehold og oppgradering av bygninger og infrastruktur, derimot, oppfyller alle kriteriene. Det var erfaringen fra finanskrisen. Vedlikehold av bygninger kan dreie seg om alt fra skoler, barnehager og sykehjem til idrettsanlegg og kirkebygg. Her er vedlikeholdsetterslepet fortsatt enormt.

120

I Rogaland og Agder er det gjort en stor innsats for å finne fram spadeklare tiltak for rehabilitering og vedlikehold lokalt.

- 125 KrF vil sette av 1 mrd. kroner til vedlikehold og oppgradering av bygninger og infrastruktur i kommunene på Sør- og Vestlandet. Vi vil særlig prioritere Rogaland og Agder-fylkene, der ledigheten er høyest. Samtidig vil vi også ha en offensiv satsing på vedlikehold i Hordaland og Møre og Romsdal, siden ledigheten har vokst raskt også her.

- 130 2. Den viktigste beskjeden jeg fikk på et bedriftsbesøk i Møre og Romsdal nylig, var å øke antallet plasser for bedriftsintern opplæring. Dette handler om å bruke denne krevende tiden til å øke kompetansen blant de ansatte i stedet for å permittere dem. Vårt andre strakstiltak er derfor å opprette 1000 flere plasser til bedriftsintern opplæring. Kanskje bør det også gjelde bedrifter som opplever
135 midlertidig markedssvikt på grunn av konjunktursvingninger.

3. Vi trenger også ekstra studieplasser for å omskolere ingeniører og andre som blir ledige. Universitet i Agder har for eksempel omskoleringskurs for ingeniører som vil bli lærere, der søkningen er mye høyere enn det er plasser. For en gave
140 for skolen og for elevene å få nye lærere som kommer rett fra arbeidslivet med ingeniørkompetanse inn i klasserommet. I vår tiltakspakke ligger det 500 flere studieplasser.

4. Omstilling til nye næringer og arbeidsplasser må ikke bremses av meldinger vi

nå får om at ordningene i Innovasjon Norge og ENOVA er i ferd med å gå tomme for midler. Revidert nasjonalbudsjett må derfor sørge for å fylle opp disse ordningene.

- 150 5. Og når det gjelder den alvorlige ungdomsledigheten, vil KrF øke lærlingtilskuddet med 5000 kroner pr kontrakt, for å hjelpe flere unge med yrkesfag inn i arbeidslivet. Vi vil ha 1000 flere tiltaksplasser, øremerket unge.

155 Dette er tiltakene vi mener er nødvendige nå på kort sikt. Så trenger vi også tiltak for verdiskaping og omstilling på lengre sikt.

For å kunne se klart hva som er viktigst for de lange linjer i økonomisk utvikling, kan det være nyttig å ta en kikk på vår historie.

- 160 Hvorfor er vi så velstående her i Norge?

Noen vil hevde at svaret er oljen. Andre vil svare den nordiske modellen. Begge deler er for så vidt gode svar. Men Norge var et rikt land både før oljen og før etableringen av den nordiske modellen, sammenlignet med datidens Europa.

165

The Economist hadde for et par år siden en lengre artikkel om de nordiske landene. Her forklarer de Nordens velstand ikke bare med naturressurser eller institusjoner, men også med vår historie og ja, vår kristne kulturarv.

- 170 En som virkelig befestet våre demokratiske grunnverdier, var predikanten og gründeren Hans Nielsen Hauge. Han reiste rundt i landet og forkynte med vekt på en personlig relasjon i troen og en nøysom og arbeidsom livsførsel. Han var opptatt av å hjelpe folk ut av fattigdom og hjalp folk med å starte bedrifter.

- 175 I det autoritetsstyrte Norge myndiggjorde Hans Nilsen Hauge folket. Han la grunnlaget for at mange i Norge begynte å tenke og handle selvstendig.

- 180 På denne måten har vår kulturarv og våre institusjoner lagt til rette for god utnyttelse av ethvert lands viktigste ressurs: arbeids- og kunnskapspotensialet i hele befolkningen. Og det er denne kulturarven som den nordiske modellen har bygd videre på.

Det er Hans Nilsen Hauges modell som vil gjøre at vi lykkes i dag, med de

185 omstillingene vi trenger.

For det første ved fortsatt å vektlegge hele folkets arbeidskraft og kunnskaper.

190 Olje- og gassnæringen står ikke for mer enn om lag 7 prosent av Norges nasjonalformue. Verdien av nordmenns nåværende og fremtidige arbeidsinnsats er derimot på hele 82 prosent.

Flere må få mulighet til arbeid, om vi skal opprettholde velferden.

195 Noe av svaret er å hjelpe utsatte grupper inn i arbeid og åpne for at vi kan stå lenger i arbeid, ettersom levealderen blir lenger.

Dessuten må vi holde fast ved det gamle, gode prinsippet «gjør din plikt, krev din rett». Vi bør for eksempel ha forventninger til at mottakere av samfunnets
200 ordninger, som har mulighet til det, deltar i arbeid eller aktiviteter.

Skal vi hevde oss i den internasjonale konkurransen, må Norge i fremtiden ha en enda sterkere skole. For KrF handler ikke dette bare om mer videreutdanning av lærere. Forskning viser stadig tydeligere at tidlig innsats er avgjørende for læring.
205

Derfor har KrF gått foran, ved å sørge for flere lærerressurser når barna har størst potensial for å lære, nemlig tidlig i barneskolen. Altfor mange barn med læreproblemer får hjelp først mot slutten av barneskolen, eller på
210 ungdomsskolen.

Vi må satse sterkere på høyere utdanning - bl.a. sikre et bedre samsvar mellom utdanningstilbud og de kvalifikasjonene næringsliv og arbeidsliv trenger.

215 Vi må ikke minst forske mer. Nivået på den offentlig finansierte forskningen er god, utfordringen ligger i bedriftenes forskningsinnsats. Derfor bør vi utvide SkatteFUNN-ordningen, som bidrar til flere og større FoU-investeringer i bedriftene.

220 Vi viderefører arven etter Hans Nilsen Hauge ved å satse på mer gründervirksomhet og innovasjon. KrF skal være den beste samarbeidspartneren for et samfunnsbyggende næringsliv!

225 Skattenivået må være omtrent som i dag, men innretningen av skattesystemet må endres og forbedres.

Vi bør redusere selskapsskatten og formueskatten på arbeidende kapital for å fremme investeringer i bedriftene.

230

Det er kanskje vanskeligere å si at grønn vekst har så mye med Hans Nilsen Hauge å gjøre, men hadde han vandret rundt i landet vårt i dag er sjansen stor for at han også her ville løftet vårt personlige og kollektive ansvar, som KrF gjør gjennom det kristendemokratiske forvalteransvaret.

235

Klimautfordringen er enorm og vil kreve mye av oss. Norge har gjort mye bra, men det må koste mer å forurensse, og lønne seg mer å velge grønne og fornybare løsninger.

240 Derfor arbeider KrF hver budsjettøst med å få til et sterkere grønt skattesifte for å stimulere til et mer klima- og miljøvennlig samfunn.

Inspirert av Hans Nilsen Hauge vil Hans Olav Syversen vår finanspolitiske talsperson ha med seg en full verktøykasse i møte med de utfordringene vi som nasjon står overfor. Dette skal vi klare!

245

Kjære landsstyre!

KrF er familiepartiet og vi skal ha den politikken som er best for familien.

250

Vi mener samfunnet har et ansvar for å legge til rette for sterke familier.

Vi som mennesker og som samfunn spares for store omkostninger når vi har en velfungerende familie rundt oss.

255

KrF har valgt side. Vi er partiet som står helhjertet på barns side og som i alle sammenhenger alltid tenker gjennom:

Hva er barnets interesser oppi dette?

260

Hva er barnets beste?

Tenker vi nå på voksnes premisser eller klarer vi å se barnets behov?

265

Dette gjør vi i familiepolitikken, men vi gjør det også i andre sektorer. Fordi vi tror at et samfunn som er bra for barna er et samfunn som er bra for oss alle.

På justisfeltet er vold mot barn det saksfeltet vi jobber aller mest med. I heftet

270

Ingenbarnsland fra Forandringsfabrikken, får vi historier fra barn og unge som har opplevd vold og overgrep.

En sier: «Noen voksne burde skjønt det. De burde spurt. De så bare på de gale tingene jeg gjorde. Jeg tror ikke de voksne vil skjønne. De vil ikke ta innover seg

275

at verden er sånn og at sånne ting skjer.»

Derfor er det så utrolig viktig at KrF har fått med et enstemmig Storting på vedtak om en forpliktende opptrappingsplan som kommer til å bety masse for alle de barna og voksne som får livene sine ødelagt av vold og overgrep. Dette

280

fikk til og med barneombudet til å rope Halleluja for KrF på landskonferansen i januar.

På samferdsel har vi etter årevis med knallhard jobbing fått gjennomslag for Barnas transportplan - det handler om respekt for barnets behov, om å se verden

285

og trafikken gjennom barns øyne.

På helse har vi nylig fremmet 11 forslag i Stortinget for å bedre barn og unges psykiske helse. Barn og unge venter gjennomsnittlig 53 dager på behandling - det er alt for lenge! Riksrevisjonen konkluderer i en rapport at tilbudet til

290

psykisk syke har blitt dårligere. Det er opprørende!

Vi mener regjeringens satsning ikke er sterk nok. Vår helsepolitiske talsperson og min gode kollega Olaug Bollestad stiller rett og slett dette spørsmålet: Bedøver vi problemet? De siste 15 årene har bruken av antidepressiva og sovemidler blant

295

barn og unge eksplodert.

En ung stemme med erfaring fra psykisk helsevern sier: «Jeg kom for å få hjelp med depresjon. Jeg forventet å bli tatt på alvor med det som gjør vondt, i stedet fikk jeg diagnose og pilleglass. Det har ikke hjulpet.»

300

Som Olaug sier: - Vi må slutte å medisiner barna våre og heller gi dem den hjelpen de trenger.

305 Derfor er det ekstra viktig at KrF i 2016-budsjettet fikk gjennomslag for 100 ekstra millioner til flere helsesøstre, jordmødre og psykologer.

Stortinget skal denne våren behandle melding om kvalitet i barnehagen. KrF er opptatt av å la barnas behov være vår rettesnor.

310

Barnehagen og skolen er veldig forskjellige steder å være, og det er det god grunn til. KrF har stor tro på den norske barnehagetradisjonen, der barndommens egenverdi og barns frie lek blir ivaretatt. Vårt aller viktigste budskap her er: la barn være barn!

315

Familiepolitikk diskuteres som aldri før. Både Høyre og Ap har i det siste foreslått store endringer i familiepolitikken. Det er bra at det diskuteres og det synliggjør også store ideologiske forskjeller på dette området. Problemet er at de vil tvinge småbarnsforeldre inn i en A4-modell som ikke tar hensyn til at alle familier er forskjellige.

320

Familiepolitikk handler først og fremst om barnas behov og familienes behov. Stabile og trygge familier gir trygge barn som vokser opp til å bli trygge voksne. Vi trenger en familiepolitikk som gir familiene fleksibilitet, valgfrihet og rom til å ta gode valg og organisere hverdagen slik de mener er best.

325

Noen mener at familiene må tilpasse seg arbeidslivets behov. KrF tenker motsatt. Vi vil at arbeidslivet skal tilpasse seg familienes behov. Vi vil legge til rette for at begge foreldre kan kombinere arbeidsliv og familieliv, men det er den enkelte som må finne den balansegangen som er riktig for sin familie. Ikke som Tina Bru i Høyre sier: «Det er viktigere å prioritere at flere skal delta i arbeidslivet enn at foreldre skal få mer tid med barna.» Hun har ledet Høyres likestillingsutvalg.

330

Eller som konsekvensen av Aps «valgfrihetsprosjekt» er: Du skal få ventestøtte hvis du velger det vi mener er riktig.

335

Jeg må si at det er oppsiktsvekkende at det nå ser ut til at Høyre stiller seg sammen med Ap i familiepolitikken.

Familiepolitiske forslag som handler om at foreldrene får mindre tid med barna for å kunne bidra mer på jobb, setter både likestillings- og familiepolitikken i revers.

345

Nettopp retten til å gå ut i arbeid og slippe å velge mellom familie og arbeidsliv har vært sentral i kvinnekampen og er et viktig gode i dagens Norge.

350

Vi tror ikke at foreldre i dag etterlyser kortere permisjon enten den kan byttes inn i barnehagetid, eller tas av besteforeldre, at de ønsker seg mer tid i barnehagen eller større forventninger fra arbeidsgiver om å være til stede på jobb store deler av døgnet.

355

Nei, vi tror på en familiepolitikk som gir familier mer tid sammen!

360

Derfor ønsker vi å lage en modell der foreldrepermisjonen utvides med flere uker, samtidig som den gjøres enda mer fleksibel, sånn at uttak av permisjonstiden kan fordeles helt frem til barnet er 10 år. På denne måten gis familien tid til en litt lenger permisjon med babyen, til en ekstra lang innkjøring i barnehagen, til litt kortere dager på jobb i en periode eller til å ta ut litt mer ferie sammen med skolebarna.

365

En annen ordning som gir familien mer tid sammen, er kontantstøtten. Kontantstøtten benyttes av tusenvis av små barn og foreldre hver eneste dag. Første halvår 2015 brukte 41 prosent av alle familier med barn i målgruppen kontantstøtten. Poenget er at det finnes ikke én løsning som passer perfekt for alle.

370

Kontantstøtten har i 15 år sikret småbarnsfamilier større valgfrihet i hvordan de vil organisere omsorgen for egne barn. Denne gode ordningen må styrkes videre og gjøres enda mer fleksibel! Vi har god tro på at vi sikrer dette med god sentrumspolitik, vi har Sp som alliert i denne kampen, og vi håper at Høyre ikke forlater sitt standpunkt for kontantstøtten og valgfrihet. Mine venner: Ryktet om kontantstøttens død er betydelig overdrevet!

375

Kjære landsstyre!

KrF har en stolt partihistorie på likestillingsfeltet med blant annet Valgerd

380 Svarstad Haugland som likestillingsminister. Hun ble ansett som radikal, og det var nok mest fordi hun viste vilje til å bruke politiske virkemidler på feltet.

Hun sørget for at utdanningsinstitusjoner fikk bedre vilkår for å praktisere radikal kjønnskvoltering, hun fikk gjennomført lovfestet vern mot seksuell trakassering, og det var Valgerd som sammen med Laila Dåvøy startet prosessen som sikret flere kvinner inn i norske styrerom.

Det er viktig at vi ikke tar likestillingen for gitt. Vi er ikke i mål, og framskritt kommer ikke av seg selv.

390

Vi vet at kvinner utsettes for vold og overgrep, vi vet at kvinner diskrimineres i arbeidslivet, at kvinner tjener mindre enn menn og mye sjeldnere har lederstillinger.

395 Vi vet at jenter og gutter behandles forskjellig og får ulike muligheter ut fra hvilket kjønn de har.

Vi vet at det i mange land er mye mindre sannsynlig at en i det hele tatt blir født eller får utdanning, arbeid og et godt liv dersom en er jente istedenfor gutt.

400

Dette er ikke greit! Dette handler om menneskeverd og det går ikke an å si at dette ordner seg av seg selv. Vi er nødt til å gjøre som Valgerd, vi må bruke politiske virkemidler!

405 I forrige uke behandlet Stortinget regjeringens likestillingsmelding. Fra noen hold ble det uttrykt overraskelse over KrFs standpunkter her. De som har fulgt med i timen var ikke overrasket.

410 KrF ga regjeringen ros for meldingens gode analyser og det er bra at man anerkjenner at det fortsatt er store likestillingsutfordringer. Men det manglet tiltak. Vi fikk gjennomslag for blant annet at vi skal få en vurdering av effekten på likestilling gjennom hele statsbudsjettet.

415 Og vi fikk gjennomslag for en tidsplan mellom partene i arbeidslivet for å rette opp lønnsdiskrimineringen mellom kvinner og menn.

Vi viste frem vår likestillingspolitikk og som et sentrumparti betydde vekslende

420 enighet med ulike partier. Jeg synes kommentator i Dagbladet, Marie Simonsen, forklarte det godt. Hun skrev: «De stemte rett og slett med flertallet for den politikken de tror på og mener virker.»

425 For dere, det er sånn vi opererer i Stortinget, som forlikspartner og forhandlingspartner. Men vi får av en eller annen grunn av og til kjeft fordi vi stemmer for det vi mener. Det er merkelig.

Det burde være en selvfølge for alle partier, at jobb nr. 1 er å få mest mulig gjennomslag for sitt partis politikk. Det er mandatet vi har fått fra våre velgere.

430 Ja, vi har en samarbeidsavtale, men den er ikke altomfattende. I noen saker er vi uenige både i regjeringens og Venstres politikk. La meg gi noen eksempler.

Inntektssystemet:

435 Statsråden ville komme med et forslag til nytt inntektssystem for kommunene. Vi advarte mot å gjøre dette nå. Vi ville lage et inntektssystem først når vi så hvordan kartet ville se ut. Ikke tegne kartet etter hvordan inntektssystemet ville se ut. Men regjeringen valgte ikke å høre på oss og la det fram likevel. Dermed sa vi nei til å være en del av forhandlingene med regjeringspartiene om dette. Vi
440 mente og mener det er feil tidspunkt å endre spillereglene nå, vi registrerer at regjeringspartiene og Venstre vil legge inn dette pressmiddelet. Vi støtter kommunereformen, men mener det er viktig at den i størst mulig grad bygger på frivillighet.

445 Sykehusplanen:

KrF ønsket en sykehusplan velkommen. Vårt budskap har vært det samme hele tiden. Det var umulig for KrF å støtte en sykehusplan som kan frata de mindre sykehusene akuttkirurgien. Det gir et dårligere tilbud til pasientene og vil i verste
450 fall på sikt kunne sette eksistensen til flere lokalsykehus i fare. By eller bygd, du skal være trygg på at du får hjelpen du trenger når minuttene er korte.

Politireformen:

455 KrF gikk ut av samtalene med regjeringspartiene og Venstre fordi vi ikke fikk gjennomslag for et lokalt forankret politi. Da saken kom til Stortinget ble det

mulig med et bredt forlik hvor den manglende distriktsprofilen ble ivaretatt, og dermed ble vi med.

460

Det kan være vanskelig å forstå, men vår stemme er noe annerledes og passer ikke alltid inn i den veldig todelte debatten mellom høyresiden og venstresiden, og det er helt naturlig ; KrF er et sentrumparti. Og det vil vi fortsette å være.

465 Kjære Landsstyre!

Akkurat nå bestemmer en mor og en far seg for at de ikke klarer å la barna deres leve i frykt, i krig, i terror. De pakker med det de klarer. Barna ser tillitsfullt opp på dem. Trygge på at mor og far skal få dem i ei sikker havn. De legger ut på en farefull reise. De er en del av den største flyktningekatastrofen etter 2. verdenskrig.

470

Husker dere Elyud Davit? 6 åringen som la ut på den farefulle reisen sammen med sin mor. Hverken han eller mora nådde frem i live. Den lille gutten med den røde norske selbulua, som ble båret i land av en lokal fisker, minnet oss på at dette ikke bare er noe som skjer med noen langt av gårde. Men det skjer med noen som hadde en onkel som ventet på ham på Hitra.

475

Kanskje enda sterkere ble det for oss alle da lille Aylan Kurdi 3 år, lå sammenkrøpet på stranda. Den lille sårbare kroppen bevegde seg ikke mer, men han bevegde oss alle.

480

Det ble en bevegelse av nestekjærlighet, og det engasjerte til en folkelig innsats som gjør meg stolt av å være norsk.

485

Midt i dette var jeg i Kenya. Med politikere som har utfordringer med at kun halvparten av landets befolkning har tilgang til rent vann. Hvor skolegang fortsatt er en drøm i det fjerne for mange, hvor alle gjennomlyses bare de skal en tur på senteret og hvor terroraksjoner har rammet hardt og skapt frykt. Unge har mistet samfunnshåpet.

490

Så kom jeg hjem igjen til et politisk miljø som nå hadde fått et snev av panikk. Det var begynt å komme folk også til vårt land. Det føltes veldig fjernt for meg. Kontrasten til Kenya var for stor. Det er ingen krise i vårt land. Den egentlige krisen opplever menn, kvinner og barn som er tvunget på flukt av krig og nød i

495

Syria og andre steder.

500 Jeg mener det har vært riktig å støtte endringer også i vårt lands regelverk. Vi må sikre at de som faktisk har beskyttelsesbehov får bli, men vi må også ta vår del av ansvaret i Europa. Den konkurransen som nå pågår om å være den tøffeste og strengeste blant de europeiske landene er uverdig. Vi må kunne møte kommende generasjoner og håpe at de kan si til oss: Takk for at dere stod opp og gjorde det riktige.

505

Uansett har vi en stor jobb med å si velkommen til de som kommer til landet vårt. Det er når menneskerettighetene blir utfordret og det er krevende tider, at det er vanskeligst å stå på prinsippene. Men det er også da vi blir testet som folk og som nasjon. Jeg håper vi består den prøven.

510

Jeg sier ikke at Norge ikke har utfordringer på asylfeltet, men det er viktig å møte utfordringene med riktig perspektiv.

515 Det samme gjelder når det stadig oppfordres til å ta folks uro på alvor. Det gjør KrF. Men, vi tar også folks nestekjærlighet, hjelpetrang og ansvarsfølelse, på alvor.

520 Vi tar avstand fra dem som vil bygge opp under, og spille på frykt. Det gjøres en formidabel integreringsjobb rundt om i mange kommuner. Foreninger, menigheter, organisasjoner og idrettslag gjør en kjempeinnsats med å etablere fadderordninger, skape vennerelasjoner, organisere språkkurs, og finne fosterhjem for barn på flukt.

525 Og Røde Kors forteller oss at fortsatt er det køer av folk som vil være flyktningguider og at lokale infomøter med frivillige trekker fulle hus. Dere: Dugnadsånden lever i beste velgående!

530 Kjære landsstyre, vi opplevde en ekstraordinær situasjon i fjor, med over 30 000 som søkte om asyl og beskyttelse i Norge - 3 ganger flere enn man hadde regnet med. Det var behov for å ta politiske grep.

KrF har hele tiden bidratt konstruktivt inn i det tverrpolitiske arbeidet for å få på plass både innstramminger og bedre integrering. Selv om det har kommet få asylsøkere til Norge så langt i år, trenger vi en lovgivning og et apparat som er

rustet til å håndtere situasjoner med krig som gjør at mange mennesker søker tilflukt.

540 De som ikke har behov for beskyttelse skal sendes raskt ut, slik at vi kan bruke ressursene til å ta i mot og integrere de som har et reelt beskyttelsesbehov.

KrFs grunnkrav i asylpolitikken gjennom alle forhandlinger i Stortinget har vært og er:

545 For det første: Vi skal verne om retten til familieliv. For det andre: Vi skal ta oss av barna som kommer hit på en god og verdig måte. For det tredje: Vi skal respektere folkeretten.

550 Dette burde være selvsagt, mener jeg. Dessverre stryker regjeringens innstramningslov på alle disse punktene. Det må Stortinget rette opp!

La meg først ta regjeringens forslag når det gjelder familiegjenforening. Her skiller man plutselig ikke lenger mellom asylsøkere og flyktninger. Bare det er en kraftig innstramning sammenliknet med dagens lovverk.

555 Forslaget vil bety at man nekter mennesker med beskyttelsesbehov retten til et familieliv i årevis. Barn kan risikere å ikke få se pappaen sin på minst seks år. I mange tilfeller lever ektefelle og barn i krigssoner eller i flyktning-leire.

560 Regjeringen sier dette vil fremme integreringen. All erfaring og all sunn fornuft sier at det å bekymre seg for, og lengte etter de man elsker - vil hemme integreringen, ikke fremme den.

565 Dessuten sier UDI at reglene trolig vil føre til at flere - ikke færre - legger ut på flukt. Om barn og ektefeller ikke kan komme etter, vil hele familier velge å flykte - ofte langs farlige fluktruter.

Kjære Landsstyre, KrF kjemper for at barna skal bli tatt hånd om på en god måte, både de som er på flukt alene, og de som kommer sammen med familien.

570 Her har vi tidligere fått viktige seire: Vi fikk på plass en varig ordning for de lengeværende asylbarna. Vi har fått inn i lovverket at det som er barnets beste skal veie tyngre i asylbehandlingen. Og vi har fått gjennomslag for økt

575 bemanning og barnefaglig kompetanse for barn på asylmottak.

Det er også av hensyn til barna vi har reagert såpass sterkt på regjeringens forslag om økt bruk av midlertidig opphold for enslige mindreårige asylsøkere.

580 Forskning viser at den utryggheten som manglende avklaring om fremtiden gir, går ut over den psykiske helsen til disse barna. Erfaring viser at usikkerhet om fremtiden ødelegger motivasjonen til læring og det kan være med og hemme integreringen.

585 Statistikken viser at mange barn med midlertidig opphold forsvinner fra mottak fordi de frykter å bli sendt tilbake. Mange av dem blir offer for kriminelle nettverk og menneskehandel. Dette hadde vi aldri godtatt med våre egne barn. Landsstyre: Dette er våre barn. Dette kan vi ikke godta!

590 FNs høykommissær for flyktninger er i Norge i dag og advarer mot for streng familiegjenforening. Han vil ta opp dette i møte med Listhaug og Brende. Høykommissæren har i sin høringsuttalelse flere kritiske merknader til regjeringens forslag ut fra folkeretten.

595 Regjeringen sier de vil hindre at familier sender barn på flukt av økonomiske grunner. Men regjeringens egen fagetat UDI viser at de flykter av beskyttelsesgrunner.

Regjeringen sier at de vil hindre at barn sendes på flukt til Vesten for at familien
600 skal kunne komme etter, gjennom familiegjenforening. Men så godt om ingen, kun 4 prosent av disse barna har fått sine foreldre til Norge.

Regjeringen sier de vil hindre at barn sendes ut på flukt. Men erfaringen etter at
605 antallet barn som legger ut på flukt.

Hvorfor insisterer regjeringen på å innføre mer av det som ikke virker?

Det er ingen - ingen - høringsinstanser som støtter regjeringens forslag på dette
610 punktet - ikke en eneste.

Kjære statsminister: Lytt til forskningen, lytt til fagfolkene, lytt til egne

615 fagetater, les statistikken og ikke minst tenk på barna - og legg bort dette forslaget!

Kjære Landsstyre, nå har jeg nevnt noen av de alvorligste, men det er flere vanskelige punkter i forslaget som jeg ikke går inn på nå. Her må det gjøres betydelige endringer om KrF skal være med.

620

Den neste store oppgaven vi står overfor som fellesskap, er å skape god integrering. KrF forventer at regjeringen i den varslede integreringsmeldingen kommer med tiltak som gjør veien inn i arbeidslivet lettere. Det må gå raskere å få midlertidig arbeidstillatelse.

625

Vi forventer også at det legges til rette for norskopplæring, gjerne i kombinasjon med arbeid. Kartleggingen og godkjenningen av asylsøkeres kompetanse må styrkes. Folk må få muligheten til å bidra og ta ansvar for seg selv og sine så raskt som mulig og ikke sitte passivt på mottak.

630

Så må kommunene bli kompensert for ekstra utgifter til mottak og integrering av asylsøkere og flyktninger.

KrF forventer også at meldingen bygger opp om det frivillige integreringsarbeidet. Det er mange idrettslag, menigheter og foreninger som står klare til å bidra. De må trekkes med i arbeidet.

635

Vårt budskap til våre flyktninger må være: Dere kan klare det! Vi skal gå sammen med dere. Dere kan klare å få fotfeste i et nytt land og bli en del av vårt fellesskap og være med og bygge dette landet videre. Dere vil få del i de verdiene vi bygger vårt samfunn på. Som demokrati, som ytringsfrihet, som rett til å utøve sin tro og rett til å bytte tro, rettstatsprinsipper og menneskerettigheter, likestilling og likeverd.

640

645 Dette kommer ikke av seg selv, men med felles innsats skal vi klare det, sammen.

Det handler om å bygge gode lokalsamfunn, hvor folk blir sett og kjenner tilhørighet. Sanne lokalsamfunn er ikke bare bra for nyankomne, de er bra for oss alle!

650

Kilde

www.krf.no

655

Emner

Kapitalisme, KrF, Landsstyremøte, Partipolitikk

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/det-handler-om-a-bygge-gode-lokalsamfunn>

660

665

670

675

680

685

690